

VII НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС З БІОЕТИКИ

**30 вересня - 2 жовтня 2019
КИЇВ, УКРАЇНА**

**Національна Академія наук України
Національна академія медичних наук України
Міністерство охорони здоров'я України**

VII НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС З БІОЕТИКИ

**30 вересня – 2 жовтня 2019
Київ, Україна**

Київ 2019

Як альтруїстичне, так і комерційне сурогатне материнство несе із собою важкі наслідки для дитини, сурогатної матері, пари-«замовника», а також суспільства. Альтруїстична форма «замінного» материнства жодним чином не може бути прирівняна до дарування органів (оскільки мова не йде про збереження життя і здоров'я реципієнта, а про задоволення бажань пари-«замовника»).

Найбільшої шкоди зазнає дитина, народжена в результаті практики сурогатного материнства. У випадку засекречення інформації про сурогатну матір дитина позбавлена права повноцінно знати свої біологічні корені, що негативно впливатиме на її самоідентифікацію. У випадку альтруїстичного сурогатного материнства (зазвичай тоді «замінною» матір'ю стає добре знайома особа) дитина буде позбавленою зрозумілих сімейних відносин (сурогатна матір буде, до прикладу, матір'ю і тіткою водночас або матір'ю і бабцею тощо). У випадку поінформованості про спосіб приведення у світ криза самоідентифікації дитини посилюватиметься знанням про співіснування двох біологічних матерів (якщо сурогатна не була генетичною матір'ю), у випадку ж непоінформованості дитина буде позбавленою здорових сімейних відносин, в яких панує щирість, а не засекречування важливих даних. Поза тим така дитина (бажана за будь-який кошт) може стати об'єктом гіперопіки або бути полишеною на соціальну опіку (якщо пара-«замовник» відмовилася від «замовлення»). У комерційній формі сурогатного материнства дитина окрім всього є об'єктом купівлі-продажу.

ОСОБЛИВОСТІ СТАНУ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ, ЩО БУЛИ НАРОДЖЕНІ ЗА ДОПОМОГОЮ ДОПОМІЖНИХ РЕПРОДУКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Білецька К.Б.

*Український католицький Університет,
Львів, Україна
kdolimpia@ukr.net*

Старіння населення – одна з найбільших демографічних проблем сучасного світу. Причин зниження чисельності дітей у загальній структурі населення є досить багато. Найперше, у розвинених суспільствах сьогодні надають перевагу малим сім'ям. Також існують родини, котрі не можуть реалізувати свою репродуктивну функцію. Станом на 2010 р. близько 49 млн. пар у світі були неплідними. Кількість останніх постійно зростає [1, с. 86]. Сьогодні дану проблему намагаються вирішувати, зокрема, вдаючись до допоміжних репродуктивних технологій (ДРТ).

За період з 2008 по 2016 в світі за допомогою різноманітних технік штучного запліднення було народжено більше ніж 6 тис. осіб. Частка таких дітей у загальній чисельності живонароджень постійно зростає. Зокрема, в Україні у 2000 р. 0,5% дітей були зачаті внаслідок ДРТ. Сьогодні це вже – 1,6% [1, с. 88]. Попри збільшення популярності ДРТ, використання цих технологій теж пов'язане з певними проблемами. Найперше слід зазначити, що одним із недоліків штучного запліднення є багатоплідна вагітність. Вона зустрічається у 25% випадків, що пов'язані з ДРТ, в порівнянні із 1% у популяції. Багатоплідна вагітність вважається однією з головних причин народження недоношених дітей (22% - при використанні ДРТ, 5-10% - при спонтанній вагітності). Хоч варто наголосити, що підвищений ризик передчасних пологів, а також гіпотрофії (6-10,5% дітей народжених за допомогою ДРТ мають низьку чи дуже низьку масу тіла) зустрічається у жінок як з багатоплідною, так із одноплідною вагітністю.

«Найпоширенішими проблемами, що зустрічаються у дітей після ЗІВ [запліднення *in vitro*] та інших методів ДРТ, є потреба у реанімаційних заходах та ШВЛ [штучній вентиляції легень], важкі ураження центральної нервової системи, анемія, тривала гіпербілірубінемія та вроджені вади розвитку» [2, с. 113]. Згідно з даними російських науковців близько 12% дітей, народжених за допомогою ДРТ, з дитинства стають інвалідами. Найчастіше у цих малолітніх осіб спостерігалися хвороби центральної нервової системи, органів кровообігу та кістково-м'язової системи. Також у цих дітей (навіть після досягнення ними 7-ми річного віку) в 5 раз частіше ніж у популяції спостерігалися дефекти мовлення, нерідко зустрічаються відхилення психомоторного розвитку [3, с.236]. Усе вище перелічене свідчить не на користь ДРТ. Для вирішення проблеми безпліддя сьогодні, з огляду на персоналістичну модель біоетики, доцільніше вдаватися до НапПроТехнологій. Останні, на відміну від більшості методів штучного запліднення (виключенням є гомологічна штучна інсемінація), не викликають жодних етичних застережень та є досить ефективними.

Підсумовуючи усе вище згадане, слід сказати, що однією із найгостріших демографічних проблем сьогодення є безпліддя. Її нині намагаються вирішити, вдаючись до ДРТ. Однак народження за допомогою таких технологій має ряд недоліків: можливі багоплідні вагітності, передчасні пологи, гіпотрофія, ураження центральної нервової та кістково-м'язової систем у дітей та ін. Окрім того, більшість самих технік ДРТ викликають ряд етичних застережень.

Література

1. Думанська В.П. Внесок новітніх репродуктивних технологій у народжуваність в Україні // Демографія та соціальна економіка. – 2018. – № 2 (33). – С. 82-93.
2. Клименко Т.М. та ін. Особливості здоров'я новонароджених, що народилися при застосуванні запліднення *in vitro* (огляд літератури) // Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. – Т. IV. – 2014. – № 2(12). – С.112-116.
3. Суманеева А.С. и др. Состояние здоровья детей дошкольного возраста, рожденных путем экстракорпорального оплодотворения // Смоленский медицинский альманах. – 2016. – №1. – С. 234-237.

ДО ПИТАННЯ ЕТИКО-ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ КЛІНІЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ БІОМАТЕРІАЛІВ ЕМБРІОФЕТАЛЬНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Мартинюк Ю.І.

*Український католицький університет,
Львівський національний університет
імені Данила Галицького, Львів, Україна,
gmart@ucu.edu.ua*

Одним з найбільш ключових напрямків суспільно-правового розвитку сучасної України є актуальний процес розвитку біомедицини, яка, як і вся медична галузь, переживає безсумнівно важливий етап реформування та пошуку етико-правових рішень стосовно теперішніх викликів науково-технічного прогресу. Окремої уваги в біоетичному дискурсі заслуговує сфера трансплантології, зокрема клітинна та тканинна трансплантація з використанням матеріалів фетального походження. Особливо актуально ця тема звучить в контексті останнього оновлення чинного українського законодавства згаданої медичної галузі. В першу чергу це стосується Закону України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині», прийнятого в 2018 році.

Закон, який був прийнятий на зміну попередньому Закону «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині», зберіг в статті 19 можливість отримувати фетальні матеріали з метою їх подальшої трансплантації, або виготовлення біоімплантатів. Під фетальним матеріалом людини чинний Закон розуміє «анатомічні матеріали мертвого ембріона (плода) людини». Особливий інтерес до використання фетального матеріалу людини пов'язаний з результатами досліджень стовбурових ембріональних клітин, зокрема їх біологічної здатності не лише самовідтворюватись, але й диференціюватись в будь-які інші специфічні клітини органів і тканин людського організму. Саме ця здатність, на думку різних науковців,

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
ПРОГРАМА	7
ФІЛОСОФСЬКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ БІОЕТИКИ	
МОДЕЛИ МЕДИЦИНЫ И ОСОБЕННОСТИ МЕДИЦИНСКОЙ ЭТИКИ <i>Гоженко А.И., Одесса, Украина.....</i>	17
METAPHYSICS OF BIOTECHNOLOGY. BIOETHICS AND BIOPOLITICS AS FACTORS OF THE RATIONALIZATION OF THE EVOLUTION PROCESS <i>Cheshko V.T., Kosova Yu.V., Kharkiv. Ukraine.....</i>	17
THE SUBJECT, THE STATUS AND THE AREA OF SOCIAL BIOETHICS PROBLEMS IN NON-TRADITIONAL INTERPRETATION <i>Țirdea Teodor N., Chișinău, Republic of Moldova</i>	18
METHODOLOGICAL AND CONCEPTUAL AMBIGUITIES IN THE INTERPRETATION OF SOCIAL BIOETHICS: FINDINGS AND DETAILS <i>Țirdea Teodor N., Banari I.P., Chișinău, Republic of Moldova</i>	19
ГЛОБАЛЬНАЯ БИОЭТИКА В КОНТЕКСТЕ ИСЛАМСКОГО КУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКОГО ИЗМЕРЕНИЯ <i>Ешану А.И., Кишинэу, Республика Молдова.....</i>	20
APPLYING THE CONCEPT "QUALITY OF LIFE" IN THE SPIRITUAL COUNSELING OF JUVENILE DETAINEES AS A CURRENT TOPIC OF BIOETHICS <i>Cojocaru V., Chișinău, Republic of Moldova</i>	21
ДІАГНОСТИКА В ЕКСПЕРТИЗИ БІОТЕХНОЛОГІЙ <i>Іщенко Ю.А., Київ, Україна.....</i>	22
ЕТИЧНА ЕКСПЕРТИЗА ДОСЛІДЖЕНЬ: ВИКЛИКИ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОСТІ <i>Карагодіна О.Г., Пикало І.І., Київ, Україна.....</i>	23
ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ МЕДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: МЕДИЦИНА ТА ЖИТТЄСВІТ ПАЦІЄНТА <i>Пустовіт С.В., Київ, Україна.....</i>	24
ЧЕЛОВЕК, СТЕРЕОТИПЫ И ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ: ВЕРИФИЦИРУЕМА ЛИ СУБЪЕКТНОСТЬ? <i>Медведев В.В., Киев, Украина.....</i>	25
ТРАНСФОРМАЦИЯ СТРУКТУР ВРАЧЕВАНИЯ В ЭЛЕКТРОННОЙ МЕДИЦИНЕ (БИОЭТИЧЕСКАЯ ЭКСПЕРТИЗА) <i>Тищенко П.Д., Москва, РФ.....</i>	25

ФІЛОСОФСЬКЕ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНЕ ПІДГРУНТЯ РОЗВИТКУ БІОЕТИКИ В УКРАЇНІ <i>Бойченко Н.М., Київ, Україна</i>	26
THE CONCEPT OF THE COMPETENCY OF MORAL JUDGEMENT <i>Ostapenko B.I., Kyiv, Ukraine</i>	27
ПСИХІЧНЕ І МАТЕРІАЛЬНЕ: ЧИ ЗАЛИШИТЬСЯ ГЕНДЕРНА ІДЕНТИЧНІСТЬ НАУКОВИМ ТЕРМІНОМ? <i>Медведев В.В., Київ, Україна</i>	28
ТЕОАНТРОПОЛОГІЯ ЯК ПІДГРУНТЯ ХРИСТІЯНСЬКОЇ БІОЕТИКИ <i>Іщук Н.В., Київ, Україна</i>	29
ІНТЕГРАЦІЯ ТА ЄДНІСТЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ТА МЕДИЧНОЇ БІОЕТИК <i>Коваленко Н.В., Київ, Україна</i>	30
«Я-КОНЦЕПЦІЯ» В БІОЕТИЦІ ТА КОЕВОЛЮЦІЯ ЛЮДИНИ І ПРИРОДИ <i>Заздравнова О.І., Харків, Україна</i>	31
ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ МЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ <i>Двоєглазова М.В., Дудлей М.А., Піняжко О.Б., Малишевська Ю.Є., Романенко І.М. Київ, Україна</i>	32
БІОЕТИКА І МОРАЛЬ В СУСПІЛЬСТВІ	
ТРАДИЦІЇ ДУХОВНОСТІ ТА МОРАЛІ МИНУЛОГО В БІОЕТИЦІ СЬОГОДЕННЯ <i>Трахтенберг І.М., Київ, Україна</i>	33
МОРАЛЬ І ПРАВО В КОНТЕКСТІ БІОЛОГІЧНОЇ ЕТИКИ <i>Кисельов М.М., Київ, Україна</i>	35
БІОЕТИКА (МЕТАЕТИКА) У СОЦІАЛЬНОМУ ЛАНДШАФТІ МЕДИЧНИХ РЕФОРМ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ: МІСІЯ ТА СТРАТЕГІЯ ГУМАНІТАРНОЇ БЕЗПЕКИ ТА РОЗВИТКУ <i>Гордієнко О.В., Київ, Україна</i>	37
МОРАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВІЙНИ <i>Огірко О.В., Львів, Україна</i>	39
ПРО НАУКОВИЙ ЕТОС В ДОБУ БІОТЕХНОЛОГІЙ <i>Рогожа М.М., Київ, Україна</i>	40
ДОСВІД ЗАЛУЧАННЯ БІОЕТИЧНИХ ПРИНЦИПІВ У СФЕРУ СПОРТИВНОЇ НАУКИ <i>Коробейніков Г.В., Коробейнікова Л.Г., Міщенко В.С., Київ, Україна</i>	41
ПИТАННЯ БІОМЕДИЧНОЇ ЕТИКИ В КОНТЕКСТІ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ ТРАДИЦІЇ <i>Васильєва І.В., Шевченко С.Л., Київ, Україна</i>	42

ПРОБЛЕМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ МЕЖ ТІЛА ТА ТІЛЕСНОСТІ У КОНТЕКСТІ БІОМЕДИЧНОЇ ЕТИКИ <i>Місержи С.Д., Київ, Україна</i>	42
РАЗВИТИЕ БИОЭТИЧЕСКОГО ЗНАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ: НОВЫЕ РУБЕЖИ <i>Сокольчик В.Н., Шаранова М.Г., Минск, Республика Беларусь</i>	43
ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ МЕДИКО-СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ КОМБАТАНТІВ <i>Варивончик Д.В., Закрутько Л.І., Еджибія О.П., Безвербний П.С., Київ, Україна</i>	44
ТРИВАЛІСТЬ РОБОЧОГО ЧАСУ ЯК БІОСОЦІОЕТИЧНА ПРОБЛЕМА <i>Чернюк В.І., Бобко Н.А., Київ, Україна</i>	45
ЕТИЧНА ЕКСПЕРТИЗА БІОМЕДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ КЛІНІЧНИХ ВИПРОБУВАНЬ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ	
ВИМОГИ ЧИННОЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ДО ЗАХИСТУ ПРАВ ДОСЛІДЖУВАНИХ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ КЛІНІЧНИХ ВИПРОБУВАНЬ В УКРАЇНІ <i>Ковтун Л.І., Шеметилло Ю.О., Распутняк С.С., Цинцадзе Н.К, Київ, Україна</i>	47
«МІЖНАРОДНІ ЕТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ДОСЛІДЖЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ЗДОРОВ'ЯМ, ЗА УЧАСТЮ ЛЮДЕЙ», (СІОМС) – ОДИН З БАЗОВИХ ДОКУМЕНТІВ ДЛЯ ОЦІНКИ ЕТИЧНОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ <i>Ковтун Л.І., Распутняк С.С., Мальцева Я.В., Янкова Л.Я., Київ, Україна</i>	48
ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ НЕІНТЕРВЕНЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ <i>Янкова Л.Я., Распутняк С.С., Рябенко А.В., Київ, Україна</i>	49
ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПЛАЦЕБО В КЛІНІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ <i>Шеметилло Ю.О., Попова Л.І., Калашнікова М.О., Київ, Україна</i>	50
РОЗВИТОК СИСТЕМИ БІОЕТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ <i>Цимбалюк В.І., Єгоренков А.І., Медведєв В.В., Київ, Україна</i>	50
БИОЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРИ ОПРЕДЕЛЕНИИ БИОЛОГИЧЕСКОГО ВОЗРАСТА И ФУНКЦИОНАЛЬНЫХ РЕЗЕРВОВ ОРГАНИЗМА ЧЕЛОВЕКА <i>Прокопенко Н.А., Киев, Украина</i>	51
КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ «ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»: ДОСВІД РОБОТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ <i>Ковтун О.О., Київ, Україна</i>	52

АЛЬТЕРНАТИВНА ОЦІНКА ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ IN VITRO ПРИ КОНТРОЛІ ЇХ ЯКОСТІ НА ОСНОВІ БІОФАРМАЦЕВТИЧНОЇ СИСТЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ Ніколаєва Я.Ю., Останіна Н.В., Левін М.Г., Київ, Україна	53
ДОДЕРЖАННЯ ПРИНЦИПІВ БІОЕТИКИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ТОКСИКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Зузанська К.С., Жмінько П.Г., Недопитанська Н.М., Рашківська І.О., Колянчук Я.В., Заліньян Е.С., Київ, Україна	54
АКТУАЛЬНІ ЕТИЧНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ КЛІНІЧНИХ ВИПРОБУВАНЬ ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ "ЙОДОМЕНТОЛ – 25" ДЛЯ ПРОФІЛАКТИКИ ЙОДОДЕФІЦИТНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ Томашевський Я.І., Бумбар О.І., Бумбар З.О., Львів, Україна	55
ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ БІОМЕДИЦИНИ	
ГЕНЕТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ: ПАРАДОКСЫ ОТКРЫТЫХ ПРОБЛЕМ <i>Мельнов С.Б., Минск, Республика Беларусь</i>	56
ПЕРСПЕКТИВИ КЛІНІЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ БІОМЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ЇХ БІОЕТИЧНЕ ТА ЮРИДИЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ <i>Клімова О.М., Сушков С.В., Харків, Україна</i>	56
ТЕХНОЛОГІЇ ЯДЕРНИХ ПЕРЕНОСІВ (МІТОХОНДРІАЛЬНОЇ ЗАМІНИ) В СФЕРІ ДРТ: ЕТИЧНА ДИЛЕМА <i>Микитенко Д.О., Мазур П.С., Веселовський В.В., Зукін В.Д., Київ, Україна</i>	57
ОДНОНУКЛЕОТИДНИЙ ГЕННИЙ ПОЛІМОРФІЗМ – ЯК ОСНОВА ВИВЧЕННЯ ВИРОБНИЧО-ОБУМОВЛЕНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ <i>Андрущенко Т.А., Гончаров С.В., Досенко В.Є. Іщейкін К.Є., Київ, Полтава, Україна</i>	59
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПАЛІАТИВНОЇ ТА ХОСПІСНОЇ ДОПОМОГИ <i>Калугіна С.М., Купновицька І.Г., Івано-Франківськ, Україна</i>	60
СУРОГАТНЕ МАТЕРИНСТВО: ЕТИЧНІ АСПЕКТИ <i>Ярема М.Б., Львів, Україна</i>	60
ОСОБЛИВОСТІ СТАНУ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ, ЩО БУЛИ НАРОДЖЕНІ ЗА ДОПОМОГОЮ ДОПОМІЖНИХ РЕПРОДУКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ <i>Білецька К.Б., Львів, Україна</i>	61
ДО ПИТАННЯ ЕТИКО-ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ КЛІНІЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ БІОМАТЕРІАЛІВ ЕМБРІОФЕТАЛЬНОГО ПОХОДЖЕННЯ <i>Мартинюк Ю.І., Львів, Україна</i>	62